Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (ósma izba)

z dnia 14 grudnia 2017 r.*

[Tekst sprostowany postanowieniem z dnia 20 marca 2018 r.]

Odesłanie prejudycjalne – Zharmonizowane warunki wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych – Norma zharmonizowana EN 1090-1:2009+A1:2011 – Kryteria ustalania zakresu stosowania normy przyjętej przez Europejski Komitet Normalizacyjny (CEN) na podstawie mandatu Komisji Europejskiej – Elementy mocujące przeznaczone do zamocowania w betonie przed jego zastygnięciem, używane do mocowania płyt elewacyjnych i podpór murarskich do konstrukcji szkieletowej budynku

W sprawie C-630/16

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Helsingin hallinto-oikeus (sąd administracyjny w Helsinkach, Finlandia) postanowieniem z dnia 1 grudnia 2016 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 7 grudnia 2016 r., w postępowaniu wszczętym przez

Anstar Oy

przy udziale

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes),

TRYBUNAŁ (ósma izba),

w składzie: J. Malenovský, prezes izby, D. Šváby (sprawozdawca) i M. Vilaras, sędziowie,

rzecznik generalny: M. Campos Sánchez-Bordona,

sekretarz: R. Șereș, administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 27 września 2017 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

– w imieniu Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) przez P. Kulmalę i K. Siponena, działających w charakterze pełnomocników,

– w imieniu rządu fińskiego przez S. Hartikainena, działającego w charakterze pełnomocnika,

* Język postępowania: fiński.

– w imieniu Komisji Europejskiej przez G. Zavvosa, P. Aalto i M. Huttunena, działających w charakterze pełnomocników,

podjąwszy, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, decyzję o rozstrzygnięciu sprawy bez opinii,

wydaje następujący

Wyrok

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011 z dnia 9 marca 2011 r. ustanawiającego zharmonizowane warunki wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych i uchylającego dyrektywę Rady 89/106/EWG (Dz.U. 2011, L 88, s. 5) oraz normy zharmonizowanej EN 1090-1:2009+A1:2011, zatytułowanej „Wykonanie konstrukcji stalowych i aluminiowych – Część 1: Zasady oceny zgodności elementów konstrukcyjnych” (zwanej dalej „normą EN 1090-1:2009+A1:2011”).

2 Wniosek ten został złożony w ramach postępowania wszczętego przed Helsingin hallinto-oikeus (sądem administracyjnym w Helsinkach, Finlandia) przez Anstar Oy, spółkę prawa fińskiego, w przedmiocie decyzji Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) (agencji ds. bezpieczeństwa i produktów chemicznych, Finlandia, zwanej dalej „agencją”), w której agencja zakazała w istocie Anstarowi stosowania oznakowania CE na podstawie normy zharmonizowanej EN 1090-1:2009+A1:2011 w odniesieniu do czterech kategorii produkowanych przez niego wyrobów.

Ramy prawne

Rozporządzenie nr 305/2011

3 Motywy 6 i 10 rozporządzenia nr 305/2011 podkreślają, że celem zamierzonym w tym rozporządzeniu jest usunięcie przeszkód technicznych w handlu wyrobami budowlanymi poprzez ustanowienie zharmonizowanych specyfikacji technicznych służących do oceny właściwości użytkowych wyrobów budowlanych w celu ułatwienia swobodnego przepływu takich wyrobów na rynku.

4 Artykuł 2 rozporządzenia nr 305/2011, zatytułowany „Definicje” stanowi:

„10) »zharmonizowane specyfikacje techniczne« oznaczają normy zharmonizowane i europejskie dokumenty oceny;

11) »norma zharmonizowana« oznacza normę przyjętą przez jeden z europejskich organów normalizacyjnych wymienionych w załączniku I do dyrektywy 98/34/WE [Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 r. ustanawiającej procedurę udzielania informacji w dziedzinie norm i przepisów technicznych oraz zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego (Dz.U. 1998, L 204, s. 37)] na podstawie wniosku wydanego przez Komisję, zgodnie z art. 6 tej dyrektywy;

[…]”.

5 Artykuł 4 tego rozporządzenia, odnoszący się do „deklaracji właściwości użytkowych”, stanowi w ust. 1:

„Jeżeli wyrób budowlany objęty jest normą zharmonizowaną lub jest zgodny z wydaną dla niego europejską oceną techniczną, producent sporządza deklarację właściwości użytkowych przy wprowadzeniu takiego wyrobu do obrotu”.

6 Artykuł 17 tego rozporządzenia, dotyczący „Norm zharmonizowanych", stanowi w ust. 1, 3 i 5:

„1. Normy zharmonizowane ustanawiane są przez europejskie organy normalizacyjne wymienione w załączniku I do dyrektywy 98/34/WE na podstawie wniosków (zwanych dalej „mandatami") wydanych przez Komisję zgodnie z art. 6 tej dyrektywy po przeprowadzeniu konsultacji ze Stałym Komitetem ds. Budownictwa, o którym mowa w art. 64 niniejszego rozporządzenia (zwanym dalej „Stałym Komitetem ds. Budownictwa").

[…]

3. Normy zharmonizowane określają metody i kryteria oceny właściwości użytkowych wyrobów budowlanych w odniesieniu do ich zasadniczych charakterystyk.

O ile tak przewidziano w odpowiednim mandacie, norma zharmonizowana odnosi się do zamierzonego zastosowania wyrobów, które ma objąć.

Normy zharmonizowane określają – w stosownych przypadkach i nie zagrażając dokładności, wiarygodności i stałości wyników – mniej uciążliwe od badań metody oceny właściwości użytkowych wyrobów budowlanych w odniesieniu do ich zasadniczych charakterystyk.

[…]

5. Komisja ocenia zgodność norm zharmonizowanych ustanowionych przez europejskie organy normalizacyjne z odpowiednimi mandatami.

Komisja publikuje w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* wykaz odniesień do norm zharmonizowanych, które są zgodne z odpowiednimi mandatami".

7 Artykuł 19 tego rozporządzenia, dotyczący „[e]uropejskiego dokumentu oceny", stanowi w szczególności:

„1. W następstwie wniosku o wydanie europejskiej oceny technicznej złożonego przez producenta organizacja [jednostek ds. oceny technicznej] opracowuje i przyjmuje europejski dokument oceny dla każdego wyrobu budowlanego nieobjętego lub nie w pełni objętego normą zharmonizowaną, którego właściwości użytkowe w odniesieniu do jego zasadniczych charakterystyk nie mogą być w pełni ocenione zgodnie z istniejącą normą zharmonizowaną, ponieważ między innymi:

a) dany wyrób nie jest objęty zakresem żadnej istniejącej normy zharmonizowanej;

b) w odniesieniu do co najmniej jednej zasadniczej charakterystyki tego wyrobu metoda oceny przewidziana w normie zharmonizowanej nie jest właściwa; lub

c) norma zharmonizowana nie przewiduje żadnej metody oceny w odniesieniu do co najmniej jednej zasadniczej charakterystyki tego wyrobu".

8 Artykuł 21 rozporządzenia nr 305/2011, poświęcony obowiązkom jednostki ds. oceny technicznej (zwanej dalej „JOT”) otrzymującej wniosek dotyczący europejskiej oceny technicznej, stanowi w szczególności:

„1. JOT otrzymująca wniosek dotyczący europejskiej oceny technicznej informuje producenta, jeżeli dany wyrób budowlany jest w całości lub w części objęty zharmonizowaną specyfikacją techniczną w następujący sposób:

a) jeżeli wyrób jest w pełni objęty normą zharmonizowaną, JOT informuje producenta, że zgodnie z art. 19 ust. 1 europejska ocena techniczna nie może być wydana dla tego wyrobu;

b) jeżeli wyrób jest w pełni objęty europejskim dokumentem oceny, JOT informuje producenta, że ten dokument będzie służył jako podstawa europejskiej oceny technicznej, która ma zostać wydana;

c) jeżeli wyrób nie jest objęty lub nie jest w pełni objęty żadną zharmonizowaną specyfikacją techniczną, JOT stosuje procedury określone w załączniku II lub ustanowione zgodnie z art. 19 ust. 3”.

9 Artykuł 59 tego rozporządzenia, zatytułowany „Niezgodność formalna”, stanowi:

„1. Bez uszczerbku dla art. 56 w przypadku gdy państwo członkowskie dokona jednego z poniższych ustaleń, zobowiązuje ono właściwy podmiot gospodarczy do usunięcia występującej niezgodności:

a) oznakowanie CE zostało umieszczone z naruszeniem art. 8 lub art. 9;

b) oznakowanie CE nie zostało umieszczone, w przypadku gdy jest ono wymagane zgodnie z art. 8 ust. 2;

c) bez uszczerbku dla art. 5 – nie sporządzono deklaracji właściwości użytkowych, gdy jest to wymagane zgodnie z art. 4;

d) deklaracja właściwości użytkowych nie została sporządzona zgodnie z przepisami art. 4, 6 i 7;

e) dokumentacja techniczna jest niedostępna albo niekompletna;

2. W przypadku utrzymującej się niezgodności, o której mowa w ust. 1, państwo członkowskie podejmuje wszelkie odpowiednie środki w celu ograniczenia lub zakazania udostępniania wyrobu budowlanego na rynku lub zapewnienia jego wycofania od użytkowników lub jego wycofania z obrotu”.

Norma EN 1090-1:2009+A1:2011

10 Norma EN 1090-1:2009+A1:2011 została początkowo wydana w postaci normy EN 1090-1:2009 przez Europejski Komitet Normalizacyjny (zwany dalej „CEN”) w dniu 15 czerwca 2008 r. na podstawie mandatu Komisji z dnia 11 marca 1998 r. (M 120 – Mandat udzielony CEN/Cenelec na wykonanie prac normalizacyjnych w celu opracowania norm zharmonizowanych dotyczących metalowych wyrobów konstrukcyjnych i wyrobów pomocniczych, zwany dalej „mandatem M 120”), wydanego na podstawie dyrektywy Rady 89/106/EWG z dnia 21 grudnia 1988 r. w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich odnoszących się do wyrobów budowlanych (Dz.U. 1989, L 40, s. 12).

11 Odniesienie do normy zharmonizowanej EN 1090-1:2009+A1:2011, pod pozycją „EN 1090-1:2009”, zostało opublikowane w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* z dnia 17 grudnia 2010 r. (Dz.U. 2010, C 344, s. 1).

12 Po przyjęciu przez CEN w dniu 3 października 2011 r. poprawki 1 odniesienie do normy EN 1090-1:2009+A1:2011 zostało ponownie opublikowane w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* z dnia 19 czerwca 2012 r. (Dz.U. 2012, C 176, s. 1).

13 Punkt 1 tej normy, określający „Zakres normy”, stanowi:

„W niniejszej normie europejskiej określono wymagania dotyczące oceny zgodności właściwości elementów i zestawów elementów konstrukcyjnych ze stali lub aluminium wprowadzanych na rynek wyrobów budowlanych. Ocena ta obejmuje wytwarzanie, a tam gdzie jest to wskazane – również projektowanie konstrukcji.

W niniejszej normie europejskiej uwzględniono również ocenę zgodności elementów stalowych używanych w konstrukcjach zespolonych i żelbetowych.

[…]

Niniejsza norma Europejska nie dotyczy oceny zgodności elementów sufitów podwieszonych, poręczy lub podkładów stosowanych w systemach kolejowych.

[…]”.

14 Punkt 3.1.9 normy EN 1090-1:2009+A1:2011 zawiera następującą definicję „elementów konstrukcyjnych”:

„elementy stosowane jako części nośne obiektu, zaprojektowane z uwagi na wymaganą wytrzymałość mechaniczną, stateczność i/lub odporność ogniową, a także użytkowalność i trwałość, które można stosować bezpośrednio w stanie dostawy lub jako elementy wbudowane w konstrukcję obiektu”.

15 Punkt 4.5 tej normy, dotyczący „[c]harakterystyki konstrukcyjnej”, zawiera pkt 4.5.1, zatytułowany „Postanowienia ogólne”, który stanowi w szczególności:

„Charakterystyka konstrukcyjna elementu, określona w niniejszej normie europejskiej, obejmuje nośność, odkształcanie w stanie granicznym użytkowalności, wytrzymałość zmęczeniową i odporność ogniową”.

Norma EN 845-1:2013

16 Norma zharmonizowana EN 845-1:2013, zatytułowana „Specyfikacja wyrobów dodatkowych do murów – Część 1: Kotwy, listwy kotwiące, wieszaki i wsporniki” (zwana dalej „normą EN 845-1:2013”), została przyjęta przez CEN z dniu 21 marca 2013 r. na podstawie mandatu Komisji z dnia 28 maja 1997 r. (M 116 – Mandat udzielony CEN/Cenelec na wykonanie prac normalizacyjnych w celu opracowania norm zharmonizowanych dotyczących wyrobów murarskich i wyrobów związanych, zwany dalej „mandatem M 116”), wydanego na podstawie dyrektywy 89/106.

17 Odniesienia do normy zharmonizowanej EN 845-1:2013 zostały opublikowane w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* z dnia 13 lutego 2015 r. (Dz.U. 2015, C 54, s. 80).

18 Norma EN 845-1:2013 stanowi w pkt 1, zatytułowanym „Zakres normy”:

„W niniejszej normie europejskiej podano wymagania dotyczące kotew, listew kotwiących, wieszaków i wsporników do wzajemnego łączenia ze sobą murów oraz do łączenia muru z innymi częściami konstrukcji lub budowli, wliczając w to ściany, stropy, belki i słupy. Gdy łączniki lub klamry są częścią elementów uzupełniających, wymagania dotyczące właściwości użytkowych stosuje się w odniesieniu do całego wyrobu.

Niniejsza norma europejska nie dotyczy:

a) łączników i klamer innych niż części wyrobów dodatkowych do wznoszenia murów;

b) ściennych wieszaków kątowych;

[…]”.

Spór w postępowaniu głównym i pytania prejudycjalne

19 W drodze decyzji z dnia 18 lutego 2014 r. agencja wezwała Anstar, na podstawie art. 59 rozporządzenia nr 305/2011, do zaprzestania dostaw i sprzedaży czterech kategorii wyrobów opatrzonych oznakowaniem CE na podstawie normy EN 1090-1:2009+A1:2011, a od dnia 4 marca 2014 r. – do zaprzestania używania oznakowania CE i deklaracji właściwości użytkowych, o której mowa w art. 4 rozporządzenia nr 305/2011, we wszystkich kwestiach związanych z tymi czterema kategoriami wyrobów (decyzja zwanej dalej „sporną decyzją”).

20 W decyzji tej opisano omawiane cztery kategorie wyrobów w następujący sposób:

„1. Systemy zamocowań używane do mocowania płyt elewacyjnych i podpór murarskich do konstrukcji szkieletowej budynku; […]

2. Śruby kotwiące […];

Płyty kotwiące i standardowe części stalowe […];

Systemy tężników wiatrowych; […]

3. Stopy belek i ścian; […]

4. Mocowania balkonów”.

21 Zgodnie z tą decyzją wskazane kategorie wyrobów nie były wymienione w mandacie M 120, nie były więc objęte zakresem stosowania normy zharmonizowanej EN 1090-1:2009+A1:2011.

22 Zdaniem agencji śruby kotwiące, płyty kotwiące, standardowe części stalowe, systemy tężników wiatrowych oraz stopy belek przeznaczone do zastosowań identycznych lub analogicznych do zastosowań wyrobów Anstaru, były bowiem przedmiotem europejskich aprobat technicznych ETA-02/0006 i ETA-04/0056. Tymczasem skoro, po pierwsze, te aprobaty, wydane na podstawie dyrektywy 89/106, odpowiadające europejskim dokumentom oceny w rozumieniu art. 19 ust. 1 rozporządzenia nr 305/2011, nadal są ważne, a po drugie, takie aprobaty lub dokumenty można uzyskać wyłącznie dla wyrobu, który nie jest objęty lub jest nie w pełni objęty normą zharmonizowaną, norma EN 1090-1:2009+A1:2011 nie ma do tych wyrobów zastosowania.

23 Co do systemów zamocowań używanych do mocowania płyt elewacyjnych i podpór murarskich do konstrukcji szkieletowej budynku – wchodzą one w zakres przedmiotowy mandatu M 116. Zatem zdaniem agencji oznakowanie CE tych systemów zamocowań byłoby uzasadnione, wyłącznie gdyby przestrzegano normy zharmonizowanej opracowanej na podstawie mandatu M 116.

24 Anstar uważa, że produkowane przez niego wyroby są objęte normą EN 1090-1:2009+A1:2011 i mandatem M 120, wniósł więc do sądu odsyłającego, Helsingin hallinto-oikeus (sądu administracyjnego w Helsinkach, Finlandia), skargę o stwierdzenie nieważności spornej decyzji.

25 Na poparcie skargi Anstar podnosi, że wskazane w spornej decyzji kategorie wyrobów nie są objęte normą EN 845-1:2013 ani europejskimi aprobatami technicznymi ETA-02/0006 i ETA-04/0056.

26 Sąd odsyłający stwierdza, że zakres stosowania mandatu M 120 i normy EN 1090-1:2009+A1:2011 jest opisany w sposób luźny i ogólny, który nie musi koniecznie wykluczać, a w każdym razie nie w całości, wyrobów produkowanych przez Anstar, których dotyczy sporna decyzja, o ile są one wykorzystywane zgodnie z deklaracją właściwości użytkowych, o której mowa w art. 4 rozporządzenia nr 305/2011.

27 Sąd odsyłający wskazuje jednak, że to samo można stwierdzić w stosunku do zakresu stosowania mandatu M 116 i normy EN 845-1:2013. Gdyby zaś wyroby produkowane przez Anstar były objęte zakresem stosowania tego mandatu i tej normy, nie mogłyby być objęte mandatem M 120 oraz normą EN 1090-1:2009+A1:2011.

28 Sąd odsyłający nie wyklucza wreszcie, że całość lub część wyrobów produkowanych przez Anstar może być objęta europejskimi aprobatami technicznymi ETA-02/0006 i ETA-04/0056.

29 Sąd odsyłający uważa za niezbędne zwrócić się do Trybunału w trybie prejudycjalnym, ponieważ zakres stosowania normy EN 1090-1:2009+A1:2011 zdaje się być oceniany w różny sposób w państwach członkowskich. Rozbieżności te mogą zaś mieć wpływ na swobodny przepływ wyrobów budowlanych, a tym samym zagrozić realizacji jednego z wyrażonych wprost celów rozporządzenia nr 305/2011, wskazanego w szczególności w motywach 6 i 10 tego rozporządzenia.

30 W tych okolicznościach Helsingin hallinto-oikeus (sąd administracyjny w Helsinkach) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

„1) Czy mandat M 120 i sporządzoną na jego podstawie […] normę EN 1090-1:2009+A1:2011 należy interpretować w ten sposób, że wymienione w pkt 1–4 [spornej] decyzji […] produkty służące mocowaniu w betonie przed jego zastygnięciem (systemy zamocowań używane do mocowania płyt elewacyjnych i podpór murarskich do konstrukcji szkieletowej budynku, niektóre śruby kotwiące, płyty kotwiące i standardowe części stalowe, systemy tężników wiatrowych, stopy belek, stopy murów i mocowania balkonów) nie wchodzą w zakres ich zastosowania?

2) Czy rozporządzenie nr 305/2011, wymienione w niniejszej sprawie mandaty Komisji lub prawo Unii sprzeciwiają się w inny sposób interpretacji dokonanej przez [agencję], zgodnie z którą wymienione produkty nie są objęte zakresem zastosowania mandatu M 120 i normy EN 1090-1:2009+A1:2011?”.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

31 Poprzez swoje pytania, które należy rozpatrywać łącznie, sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy normę EN 1090-1:2009+A1:2011 należy interpretować w ten sposób, że wyroby takie jak te rozpatrywane w postępowaniu głównym, służące do zamocowania w betonie przed jego zastygnięciem, są objęte zakresem jej stosowania.

32 Na wstępie należy przypomnieć, że Trybunał jest właściwy do dokonywania w trybie prejudycjalnym wykładni normy zharmonizowanej w rozumieniu art. 2 pkt 11 rozporządzenia nr 305/2011, do której odniesienia zostały opublikowane przez Komisję w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, seria C (zob. podobnie wyrok z dnia 27 października 2016 r., James Elliott Construction, C-613/14, EU:C:2016:821, pkt 47).

33 Jednocześnie gdy Trybunału wypowiada się w ramach odesłania prejudycjalnego dotyczącego wykładni takiej normy zharmonizowanej, sąd odsyłający powinien, na podstawie udzielonej przez Trybunał wykładni i w świetle okoliczności faktycznych, na których temat ma wiedzę, ustalić normę techniczną mającą zastosowanie do danego wyrobu (zob. analogicznie, w dziedzinie klasyfikacji taryfowej, wyroki: z dnia 7 listopada 2002 r., Lohmann i Medi Bayreuth, od C-260/00 do C-263/00, EU:C:2002:637, pkt 26; z dnia 28 kwietnia 2016 r., Oniors Bio, C-233/15, EU:C:2016:305, pkt 28).

34 W tym celu, aby udzielić wykładni normy EN 1090-1:2009+A1:2011, w pierwszej kolejności należy odnieść się do treści tej normy, w tym do jej załączników, dotyczącej zakresu jej stosowania.

35 W drugiej kolejności należy dokonać wykładni normy zharmonizowanej w świetle mandatu, który jest jej postawą. Zgodnie z art. 17 ust. 1 rozporządzenia nr 305/2011 normy zharmonizowane ustanawiane są bowiem przez europejskie organy normalizacyjne wymienione w załączniku I do dyrektywy 98/34 na podstawie wniosków wydanych przez Komisję. Na podstawie art. 17 ust. 5 tego rozporządzenia Komisja odpowiedzialna jest zaś za ocenę zgodności norm zharmonizowanych ustanowionych przez europejskie organy normalizacyjne z odpowiednimi mandatami.

36 Wynika z tego, że zakresu stosowania normy zharmonizowanej nie można interpretować szerzej niż zakresu mandatu, który stanowi jej podstawę.

37 W niniejszym przypadku normę EN 1090-1:2009+A1:2011 należy więc interpretować w świetle mandatu M 120.

38 W trzeciej kolejności, jeżeli, tak jak w postępowaniu głównym, wyrób może być objęty zakresem stosowania więcej niż jednej zharmonizowanej specyfikacji technicznej, trzeba przede wszystkim zbadać, czy najnowsza norma nie skutkowała uchyleniem starszej.

39 W tym względzie, zgodnie z art. 17 ust. 5 akapit trzeci lit. a) rozporządzenia nr 305/2011, dla każdej z norm zharmonizowanych, które zawarte są w publikowanym w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* wykazie odniesień do norm zharmonizowanych, które są zgodne z odpowiednimi mandatami, należy podać „odniesienia do zastępowanych zharmonizowanych specyfikacji technicznych", co w świetle art. 2 pkt 10 tego rozporządzenia odnosi się zarówno do norm zharmonizowanych, jak i do europejskich dokumentów oceny.

40 Skoro więc norma zharmonizowana nie wskazuje wyraźnie, że ma zastąpić inną normę zharmonizowaną lub też jedną co najmniej europejską specyfikację techniczną, wspomniane zharmonizowane specyfikacje techniczne pozostają w mocy i stanowią szczególne uregulowania stanowiące odstępstwo. Zgodnie z art. 19 ust. 1 rozporządzenia nr 305/2011 europejski dokument oceny może zostać bowiem wydany wyłącznie dla wyrobu budowlanego nieobjętego lub nie w pełni objętego normą zharmonizowaną, którego właściwości użytkowe w odniesieniu do jego zasadniczych charakterystyk nie mogą być w pełni ocenione zgodnie z istniejącą normą zharmonizowaną.

41 Taka wykładnia art. 19 ust. 1 rozporządzenia nr 305/2011 znajduje ponadto poparcie w art. 21 ust. 1 lit. a) tego rozporządzenia, zgodnie z którym JOT otrzymująca wniosek dotyczący europejskiej oceny technicznej, który dotyczy wyrobu w całości objętego normą zharmonizowaną, informuje producenta, że zgodnie z art. 19 ust. 1 europejska ocena techniczna nie może być wydana.

42 Ponadto wprawdzie europejskie dokumenty oceny w rozumieniu art. 19 ust. 1 rozporządzenia nr 305/2011, podobnie jak i europejskie aprobaty techniczne w rozumieniu art. 8 dyrektywy 89/106, uchylonej przez to rozporządzenie, mogą zostać sporządzone jedynie dla wyrobów budowlanych, które nie są objęte w całości lub w części normą zharmonizowaną, niemniej, jak wskazano już w pkt 32 niniejszego wyroku, wykładni tych norm ostatecznie dokonuje Trybunał, a nie jednostka, która opracowała takie dokumenty czy aprobaty. W związku z tym gdy Trybunał staje przed zadaniem dokonania wykładni normy zharmonizowanej, może on wziąć pod uwagę, jako jeden spośród elementów, istnienie europejskiego dokumentu oceny lub europejskiej aprobaty technicznej jako wskazówkę, że objęte nimi wyroby, a także wyroby do nich analogiczne, nie są objęte żądną normą zharmonizowaną. Taki element nie może jednak mieć decydującego charakteru ani uniemożliwić Trybunałowi w odpowiednim wypadku dokonania odmiennej wykładni danej normy zharmonizowanej niż wykładnia przyjęta przez jednostkę, która opracowała ten dokument lub tę aprobatę.

43 Jednak w niniejszym przypadku, choć sąd odsyłający wspomniał w swoim wniosku o europejskich aprobatach technicznych ETA-02/0006 i ETA-04/0056, nie znajdują się one w przedłożonych Trybunałowi aktach, przez co Trybunał nie może ich uwzględnić do celów wykładni normy zharmonizowanej EN 1090-1:2009+A1:2011.

44 W czwartej kolejności, jeśli chodzi o wytyczne publikowane przez krajowe lub międzynarodowe jednostki normalizacyjne, należy wskazać, że choć takie dokumenty służą objaśnieniu zakresu stosowania norm zharmonizowanych, do których odniesienia publikuje Komisja, to jednak nie mogą one stanowić aktów prawnie wiążących w porządku prawnym Unii. Wynika z tego, że wspomniane dokumenty nie mają wpływu na wykładnię normy zharmonizowanej ani nie są wiążące dla sądów krajowych, choć mogą stanowić użyteczną wskazówkę do celów wdrożenia tej normy.

45 W niniejszym przypadku, co się tyczy wyrobów, których dotyczy sporna decyzja, z punktu 1 normy EN 1090-1:2009+A1:2011, objaśniającego jej „[z]akres stosowania", wynika przede wszystkim, że ta norma zharmonizowana, po pierwsze, określa wymagania dotyczące oceny zgodności właściwości elementów i zestawów elementów konstrukcyjnych ze stali lub aluminium, wprowadzanych na rynek wyrobów budowlanych, a po drugie, uwzględnia ocenę zgodności elementów stalowych używanych w konstrukcjach zespolonych i żelbetowych.

46 Ponadto, zgodnie z brzmieniem pkt 3.1.9 tej normy, „elementy konstrukcyjne" są to elementy stosowane jako części nośne obiektu, zaprojektowane z uwagi na wymaganą wytrzymałość mechaniczną, stateczność lub odporność ogniową.

47 Ponadto pkt 4.5.1 tej normy wskazuje, że charakterystyka konstrukcyjna elementu objętego normą EN 1090-1:2009+A1:2011 obejmuje nośność.

48 W tych okolicznościach należy uznać, że norma EN 1090-1:2009+A1:2011 ma mieć zastosowanie do wyrobów budowlanych, które pełnią funkcję konstrukcyjną, czyli do wyrobów, których usunięcie z obiektu zmniejszyłoby jego wytrzymałość. Funkcja elementu nośnego w konstrukcji całości obiektu budowlanego musi więc być zasadnicza.

49 W świetle całości powyższych wywodów odpowiedź na pytania przedłożone przez sąd odsyłający powinna brzmieć tak, że normę EN 1090-1:2009+A1:2011 należy interpretować w ten sposób, że wyroby takie jak wyroby rozpatrywane w postępowaniu głównym, służące do zamocowania w betonie przed jego zastygnięciem, są objęte zakresem jej stosowania, jeżeli pełnią funkcję konstrukcyjną, w tym sensie, że ich usunięcie z obiektu zmniejszyłoby natychmiast jego wytrzymałość.

[Sprostowany postanowieniem z dnia 20 marca 2018 r.] W przedmiocie kosztów

50 [Sprostowany postanowieniem z dnia 20 marca 2018 r.] Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (ósma izba) orzeka, co następuje:

Normę zharmonizowaną EN 1090-1:2009+A1:2011, zatytułowaną „Wykonanie konstrukcji stalowych i aluminiowych – Część 1: Zasady oceny zgodności elementów konstrukcyjnych”, należy interpretować w ten sposób, że wyroby takie jak wyroby rozpatrywane w postępowaniu głównym, służące do zamocowania w betonie przed jego zastygnięciem, są objęte zakresem jej stosowania, jeżeli pełnią funkcję konstrukcyjną, w tym sensie, że ich usunięcie z obiektu zmniejszyłoby natychmiast jego wytrzymałość.

Podpisy